

2025-yil — Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili

Сессияда йил истиқболи

Халқ депутатлари туман Кенгашининг навбатдаги 4-сессияси ўтказилиб, депутатлар иштирокида 2025 йил бюджети тасдиқлаб олинди.

Бу ҳақда маъруза билан чиқиш қилган туман молия бўлими мудир-

йўлида жорий йилда ажратилган маблағлар устида алоҳида-алоҳида тўхталди.

Сессияда яна бир муҳим масала - "Туманда 2025 йил "Камбағалликдан фаровонлик сари" дастури доирасида танланган маҳаллаларда томорқа ерларини суғоришни яхшилаш бўйича дастурга киритилган таклифларни

"Атроф-муҳитни асраш ва "яшил" иқтисодиёт йили" деб номланган 2025 йил кириб келиши билан йил номланишига мос равишда атроф-муҳитни асрашга қаратилган ишлар ҳам жадал бошлаб юборилди.

Айниқса, 2025 йил номланиши муносабати билан қабул қилинган дастур даражасида белгиланган вазибаларни бошқичма-бошқич амалга оширишга қаратилган режаларнинг асоси бўлган "Яшил макон" лойиҳасида белгиланган ишларни муддатида бажариш бугуннинг энг долзарб тадбирларидан бири саналади. Шу муносабат билан туман ҳокимлиги ва секторлар ҳамкорлигида барча ҳудудларда ажратилган ер майдонларида кўчат ниҳолларини ўтказиш ва уларни парваришлаш бўйича ишларни давом эттиришга киришилди.

Туман ҳокими Б.Шукуров бошчилигидаги ҳашарчилар гуруҳи 2025 йилги дастлабки кўчат экиш тадбирини Бойсунтоғ этакларида жойлашган Паданг қишлоғидаги адирликда амалга оширдилар. Инқобод маҳалла фуқаролари фаоллари, ёшлар етакчилари, нурунийлар ҳамда туман ҳокимлиги ва ташкилот, корхоналар ходимларидан иборат ҳашарчилар гуруҳи ушбу ҳудудда ташкил этилаётган "Яшил зона"да 1100 туп меваги ва манзарали дарахт кўчатларини ўтказиб, уларга дастлабки агротехник ишловини амалга оширдилар.

"Яшил макон" умуммиллий лойиҳаси мамлакатимизда экологик барқарорликни тиклаш, атроф-муҳитни муҳофаза этиш ва яшиллик дунёсини бойитишга қаратилган энг мақбул дастур ва ҳар бир ўзбекистон-

ПАДАНГ АДИРЛИКЛАРИ ХАМ ЯШИЛЛИККА БУРКАНАДИ

Бутун дунёда инсон омили боис рўй бераётган экологик офатлардан биз ҳам холи эмасмиз, - дейди тадбирда сўз олган туман ҳокими Б.Шукуров. - Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан амалга оширилаётган

лик ушбу дастур ижросига ўз улушини қўшиши шарт. Олдимизда ушбу лойиҳа доирасида амалга оширишимиз лозим бўлган бир қатор вазибалар бор. Ишончим комилки, биз она табиятимизни ҳимоя қилишга қаратилган ишларга бефарқ бўлмаган барча бойсунликлар иштирокида ушбу вазифа ижросини тўлиқ таъминлаймиз.

Нурунийлар дуоси ва ёшлар шижоати билан бошланган атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган хайрли иш яқин икки ой ичида туманимизнинг барча маҳалла, корхона-ташкилот ва хонадонларида давом этади.

Юнус ХОЛИЁРОВ,
туман ҳокимлиги ахборот хизмати раҳбари.

нинг ўринбосари Мансур Мамадиев соҳаларни ривожлантириш, моддий томондан таъминлаш борасидаги рақамларни тилга олар экан, қарорнинг иловасида қайд этилган мактабгача ва мактаб таълими, маданият, соғлиқни сақлаш, қурилиш ва ободонлаштириш, шунингдек, спорт, санъат, камбағалликни қисқартириш, ветеринария, ирригация, хотин-қизлар ва ёшларнинг бандлигини таъминлаш

қўриб чиқиш ва маъқуллаш ҳақида" туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Юсуф Жўраев маъруза қилди. Муҳокамага қўйилган масалалар юзасидан туман ҳокими Боҳадир Шукуров ва депутат Файзиддин Турсункуловлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиргандан сўнг сессия қарор қабул қилди.

Ўрал МУРОДОВ,
Халқ депутатлари туман Кенгаши котибият мудир.

БОЙСУН ТУМАНИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Бугун эслатаётганимиз – Бойсун туманининг юз йиллиги ҳақидаги сана, аслида неча минг йиллик тарихга эга бўлган қадим Бойсун солномасидаги кичик бир давр. Собик иттифқо ташкил этилганидан икки йил ўтиб Ўзбекистон ССР таркибида янгидан тузилган маъмурий бошқарувга эга ҳудуд ўша замон топонимиясига кўра район.

Шу маънода 1926 йилда ташкил этилган Бойсун райони ҳақида гап кетганда, Бойсуннинг кейинги юз йиллик солномаси ҳақида гап кетаётганлигини умумий тарих билан адаштирмаслик лозим.

Хуллас, гап алоҳида маъмурий бошқарув ҳудуди сифатида Бойсун тумани ташкил этилганлигининг 100 йиллиги ҳақида.

Қандай давлат ёки жамият ичида бўлмасин бойсунликлар кейинги юз йилликда мазкур ҳудудни ривожлантириш, ҳаётни изга қўйиш учун оздир-кўпдир меҳнат қилишди. Айниқса, мана шу юз йилликнинг мустақилликгача бўлган даврида халқ, эл-юрт деб қуюйиб ишлаган неча-неча раҳ-

барлар, халқ оқсоқоллари, эл кайвонилари, қанчадан-қанча меҳнатсевар инсонлар, фидоийлар ўтишди. Уларнинг кўпчилиги ўша замон мафкураси зарбаси остида қилган меҳнатларининг роҳатини, иззатини кўрмай кетишди. Миллионлаб тонна пахта етиштириб, охирида "Халқ душмани"га чиқарилганлар қанча, бутун умри дала-дашдада ўтиб, хуржундаги иккита қоқ нонга чидаган заҳматкаш чўпон-чўлиқларнинг қора кунларини ҳали унутганимиз йўқ.

Эл-юрт учун йил - ўн икки ой оёқда тик туриб хизмат қилган аммо охирида кадр кўрмаган минглаб раҳбарлар, зиёлилар тақдирини-чи?

Энди собиқ шўро замони ҳам, унинг қора доғ қолдириб кетган мафкураси ҳам тарихда қолди. Бугун мустақилмиз! Турмуш тарзимизда, фикрлашда ҳам, кечаги тарихимиз, кунларимизга баҳо беришда ҳам мустақилмиз. Шу маънода газетамиз тахририяти Бойсун тумани ташкил

этилганлигининг юз йиллиги муносабати билан ўша оғир кечаги замонларда, мустабит мафкура зуғуми остида бўлсада ўз халқи, эли, юрт равнақи учун адолатли ишлаб ўтган инсонлар – бугун негадир биз унутиб қўйган ҳамюрт бойсунликлар ҳақида хотирлаш, уларнинг меҳнат фаолиятларига бугунги давр нуқтаи-назари билан холис баҳо беришни истадик.

Албатта, бу истак фақат тахририятнинг жуда кам сонли ижодкорлари саъй-ҳаракатлари билан рўёбга чиқмаслигини ҳам тушунамиз. Шунинг учун биз кенг жамоатчиликка- ижодкорлар, зиёлилар, давлат бошқарувида узоқ йиллар туман ҳокимлиги, ташкилот-корхоналарда раҳбарлик қилган ва бугун ҳаёт бўлган ҳамшаҳарларимизга кейинги бир асрлик тарихий даврда туманни бошқарган маҳаллий раҳбарлар, ҳўжалик, йирик ташкилотлар, давлат муассасалари, ҳукуқни муҳофаза қилиш идоралари, халқ таълими тизими ва бошқа нуфузли тизимларда фаолият юритган марҳум ва ҳаёт бўлган бойсунликлар ҳақида ўз хотиралари ёки шахсий архивларида мавжуд бўлган маълумотлар асосида тахририятимиз билан ҳамкорликни таклиф этамиз.

Тахририят 2025-2026 йиллар давомида сиз азизлар тақдим этган ҳаётий фактлар билан асосланган материаллар, хотиралар ва шахсий архив маълумотлари асосида ўзингизнинг муаллифлигингизда мақолаларни газетамиз саҳифасига бериб боради.

Ушбу ўзаро ҳамкорлик натижасида биз Бойсун тарихининг кейинги юз йиллик давридаги энг ёрқин саҳифаларини қайта тиклаб, халқимизга етказиш баробарида, Бойсун тумани равнақи йўлида хизмат қилиб ўтган фидоий ҳамшаҳарларимиз руҳи олдида ўз бурчимизни бажарган бўламиз.

Даврон ОРИПОВ,
Бош муҳаррир.

Дунё миқёсида углеводород захираларини, хусусан кўмир, газ, сланец каби ёнувчи маҳсулотларни ҳаддан кўп ишлатиш, шу жумладан электр энергияси ишлаб чиқаришда улардан фойдаланиш улуши юқори даражада қолаётгани оқибатида экологик мувозанатнинг издан чиқаётгани дунё ҳам-жамияти олдида муқобил энергия манбаларига ўтишдек долзарб масалани кўндаланг қўймоқда.

Экологик вазият йилдан-йил жиддийлашаётган, аҳолининг энергияга бўлган талаби кескин ошаётган бир шароитда мамлакатимизда ҳам муқобил энергия манбалари, жумладан қайта тикланувчи манбалардан фойдаланишни ривожлантиришга қаратилган давлат дастурлари қабул қилинган.

Унга кўра яқин йиллар ичида "Яшил энергетика", яъни тикланувчи энергия энергетика таъминотида етакчи улушга айланиши керак. Бу борада Ўзбекистон

Муқобил энергия

дан, энергиянинг қайта тикланадиган манбаларидан электр энергияси ишлаб чиқарадиган тадбиркорлик субъектларини ягона электр энергетикаси тизимига улаш регламентини тасдиқлаш тўғрисида"ги (2019 йил.22 июль) 610-сонли Қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Жисмоний шахслар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисмини сотиш тартибини белгилаш тўғрисида"ги (2023 йил.14.06. 247-сонли) Қарори ва бошқа бир қатор ҳужжатлар доирасида ҳуқуқий асослар яратилган.

Мазкур ҳуқуқий асослар доирасида туманимизда кейинги йилларда қайта тикланувчи муқобил энергия манбаларидан фойдаланишни йўлга

ҚУЁШ ПАНЕЛЛАРИ АРЗОН, КУЛАЙ ВА ТЕЖАМКОР ЭЛЕКТР МАНБАИ

тон Республикасининг "Қайта тикланувчи электр манбаларидан фойдаланиш тўғрисида"ги Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Энергия тежовчи технологияларни жорий қилиш ва кичик қувватли қайта тикланувчи энергия манбаларини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги (2022 йил.09.09. ПФ-220-сонли) Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Электр энергияси, шу жумла-

қўйишга қаратилган дастурий вазибалар ва лойиҳалар амалга оширила бошланди. Бунда аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари томонидан қуёш панелларини ўрнатиш, умумий электр энергияси истеъмолида қуёш панелларида ишлаб чиқариладиган энергия улушини оширишни қўллаб-қувватлаш, амалий ёрдам кўрсатиш ва тегишли имкониятлар яратишга алоҳида аҳамият қаратилмоқда.

(Давоми 2-бетда)

БОЙСУН 2025 йил учун "БОЙСУН" ГАЗЕТАСИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА
Азиз мушаррифлар! Обуна бўлиш бевосита газета муҳарририяти орқали амалга оширилади.
(Агробанкдаги ҳисоб рақами: 2 0 2 1 0 0 0 0400429681001, ИНН:202173689)
Йиллик обуна баҳоси — 270000 сўм.

Экология

Атмосфера қатламнинг йилда-йил ифлосланиши ва ҳавога турли хил заҳарли газларнинг йиғилиб қолишида углеводород ёқилгиларидан ҳаддан ташқари кўп фойдаланиш билар бир қаторда тасодикий йирик ёнғинлар, шунингдек, кўпчилик унча эътибор қилмайдиган турли хил чиқинди, ўсимлик қолдиқлари ва хазонларни ёқиш ҳам сабаб бўлади.

Агар эътибор қилсангиз, кўчаларда ўрнатилган чиқинди қутилари, ариқлар ва очиқ майдонларда кўчаларни тозалаш жараёнида тўпланиб қолган ўт-ўлан, чиқинди ва хазонларни йиғиб ёқиб юбориш ҳолатларига кўп дуч келамиз. Бундай ҳолат, айниқса хонадонларда жуда кўп учраб туради. Афсуски, чиқинди ва хазонларни дуч келган жойда ёқиш нафақат атмосферани булғаш, балки инсонлар саломатлигига ҳам жиддий зарар етказишини тасаввур қилмаймиз.

(Давоми 3-бетда).

ЧИҚИНДИ ЁҚИШНИНГ ЗАРАРИ ОҚИБАТЛАРИ

XALQ DEPUTATLARI BOYSUN TUMANI KENGASHINING Q A R O R I

Boysun tumanining 2025-yilgi mahalliy budjetini tasdiqlash to‘g‘risida
O‘zbekiston Respublikasi “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi Qonunning 6-, 24-moddalari, Budjet kodeksining 27-, 99-moddalari, “2025-yil uchun O‘zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to‘g‘risida”gi 2024-yil 24-dekabrdaqi O‘RQ-1011-son qonuniga va Xalq deputatlari Surxondaryo viloyat Kengashining 2024-yil 27-dekabrdaqi VII-3-016-8-0-K/24-sonli qaroriga muvofiq hamda Surxondaryo viloyat Iqtisodiyot va moliya Bosh boshqarmasining 2024-yil 26-dekabrdaqi 22-13/973-sonli xatini inobatga olib, xalq deputatlari Boysun tumani Kengashi

QAROR QILADI:

1. O‘zbekiston Respublikasining “2025-yil uchun O‘zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to‘g‘risida”gi 2024-yil 24-dekabrdaqi O‘RQ-1011-son Qonuni hamda Xalq deputatlari Surxondaryo viloyat Kengashining 2024-yil 27-dekabrdaqi VII-3-016-8-0-K/24-sonli qarori (keyingi o‘rinlarda qaror deb yuritiladi) rahbarlik va ijro uchun qabul qilinсин.

2. Mazkur qarorga muvofiq, Boysun tumani mahalliy budjetining 2025-yil uchun daromadlari 97,6 mlrd. so‘m xarajatlari 97,6 mlrd. so‘mga ma‘lumot uchun qabul qilinganligi hamda Boysun tumani mahalliy budjetining shaxsiy g‘azna hisob varag‘ida turgan budjet mablag‘larining yo‘l qo‘yiladigan eng kam miqdori 0.3 mlrd.so‘m etib belgilanganligi inobatga olinсин.

3. Tuman mahalliy budjeti daromadlarining 2025-yil uchun asosiy prognoz ko‘rsatkichlari 1-ilovaga muvofiq; tuman mahalliy budjetidan 2025-yilda hududiy budjet mablag‘larini taqsimlovchilarga ajratiladigan xarajatlarning umumiy cheklangan miqdorlari 2-ilovaga muvofiq;

Boysun tumani mahalliy budjetiga umumdavlat soliqlari va boshqa soliqsiz tushumlardan ajratmalar me‘yorlari 3-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

4. Tuman mahalliy budjeti zaxira jamg‘armasi hajmi 2025-yil uchun 1.3 mlrd.so‘m miqdorida belgilansin. Bunda, zaxira jamg‘armasi mablag‘larini amaldagi budjet qonunchiligiga muvofiq, budjet tizimi budjetlari shakllantirilayotganda oldindan nazarda tutib bo‘lmaydigan xarajatlarni, shuningdek ijtimoiy-iqtisodiy beqarorlik yuzaga kelgan vaziyatlarda amalga oshirilishi zarur bo‘lgan tadbirlarni moliyalashtirish uchun yo‘naltirilishi ta‘minlansin.

5. 2025-yil uchun tuman mahalliy budjetlarining daromadlari va xarajatlarning prognozi 4-ilovaga muvofiq ma‘lumot uchun qabul qilinсин.

6. 2025-yil tuman budjeti shaxsiy g‘azna hisobvarag‘ida turgan budjet mablag‘larining yo‘l qo‘yiladigan eng kam miqdori 306,1 mln so‘m 5-ilovaga muvofiq belgilansin.

7. Tuman hokimining moliya-iqtisodiyot va kambag‘allikni qisqartirish masalalari bo‘yicha birinchi o‘rinbosari (Y.Jo‘rayev), Iqtisodiyot va moliya bo‘limi (Sh.To‘rayev), tuman soliq inspeksiyasi (T.Sarmanov) bilan birgalikda 2025-yil mahalliy budjeti uchun belgilangan ko‘rsatkichlarni o‘z vaqtida va samarali bajarilishini ta‘minlash choralarini ko‘rsin.

8. Hududiy budjet mablag‘larini taqsimlovchilar budjetdan ajratilgan mablag‘lardan maqsadli va samarali foydalanish, xususan ish haqi va unga tenglashtirilgan to‘lovlar, oziq-ovqat, dori-darmon, kommunal xizmatlar va davlat dasturlari uchun belgilangan xarajatlarni birinchi navbatda to‘liq rejalashtirilishi va o‘z vaqtida to‘lanishi hamda davriy jamlanma moliyaviy hisobotlarni to‘g‘ri shakllantirilishi va o‘z vaqtida taqdim etilishini ta‘minlasin.

9. Mazkur qaror “Boysun” gazetasida rasman e‘lon qilinsin hamda tuman hokimligining rasmiy veb-saytiga joylashtirilsin.

10. Mazkur qaror bajarilishini nazorat qilish xalq deputatlari tuman Kengashining mahalliy budjetni shakllantirish va ijro etish, iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari doimiy komissiyasi (Q.Alimov) hamda tuman hokimining moliya-iqtisodiyot va kambag‘allikni qisqartirish masalalari bo‘yicha birinchi o‘rinbosari (Y.Jo‘rayev) zimmasiga yuklatilsin.

11. Mazkur qaror rasman e‘lon qilingan kundan boshlab kuchga kiradi.

Kengash raisi **B.SHUKUROV.**
2024-yil 27 dekabr, Boysun shahri, VII-2-014-8-110-K/24

Qonunchilik

Сурхондарё вилояти прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикасининг “Киберхавфсизлик тўғрисида”ги Қонуни ва соҳага оид бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижроси алоҳида назоратга олинган. Хусусан, вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари Р.Намозов раислигида вилоят прокуратурасида “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига рақамли далиллар билан ишлаш тизимини такомиллаштиришга қаратилган ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги ҳамда “Киберхавфсизлик тўғрисида”ги қонунлар мазмун-моҳияти мавзусида ўқув семинар машғулоти ўтказилди.

Вилоят прокуратурасининг тегишли тармок ва бўлими ходимлари, туман (шаҳар) прокуратуралари,департамент, ДХХ, божхона ва ИИБ ходимлари иштирок этган семинарда малакали ходимлар ва мутахассислар томонидан мавзу доирасида видеоматериаллар ёрдамида кенг тушунтиришлар берилиб, кибержиноятчиларни тергов қилиш тактикаси ва ўзига хос хусусиятлари бўйича тажриба алмашилди.

Bazi fuqarolar tomonidan familiya, ism, ota ismini o‘zgartirishlar bo‘yicha savol va murojaatlariga ham duch keldik. Familiya, ism, ota ismini o‘zgartirishlar bo‘yicha qonunchilikda belgilangan o‘ziga xos talablar mavjud. Unga binoan bu masaladagi murojaatlar (arizalar) arizachi 16 yoshga to‘lgandan keyin u yashab turgan FHDYO organi tomonidan ko‘rib chiqiladi.

Familiya, ism va ota ismini o‘zgartirish ichki ishlar organlari xulosasi asosida amalga oshiriladi. Mazkur masala yuzasidan

FAMILIYA, ISM, OTA ISMINI O‘ZGARTIRISH TARTIBLARI

berilgan ariza, ariza berilgan kundan boshlab 2 oy mobaynida ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu hujjati Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali orqali murojaat qilib olish mumkin.

Qonunchilikda familiya, ism, ota ismini o‘zgartirishning asoslari ham belgilangan bo‘lib, bu haqda ariza beruvchi yoki istagan fuqaro hududiy FHDYO organlari, IIB hamda davlat xizmatlari portali orqali tegishli ma‘lumotlar va huquqiy maslahatlarni olishlari mumkin.

Familiya, ism, ota ismini o‘zgartirish uchun ariza beruvchining tug‘ilganlik haqidagi hujjatlari, agar ariza beruvchi nikohda turgan

bo‘lsa nikoh tuzilgani haqidagi guvohnomasi, agar nikohdan ajrashgan bo‘lsa, nikohdan ajrashganlik haqidagi guvohnomani taqdim etadi. Shuningdek, ariza beruvchining voyaga yetmagan bolalari bo‘lsa bolalarining tug‘ilganlik haqidagi guvohnomalari, ariza beruvchining pasportidan yoki shaxsini tasdiqlovchi boshqa hujjatlaridan ko‘chirma, agar ariza beruvchi voyaga yetmagan bo‘lsa, ota-onasining yoxud vasiy yoki homiyning arizasi va albatta ariza beruvchining bir dona (3x4 o‘lchamli) fotosurati taqdim etiladi.

Taqdim qilingan hujjatlarni o‘rganib chiqish jarayonida ariza beruvchining familiya, ism, otasining ismini o‘zgartirish bo‘yicha murojaat qonunchilikda belgilangan talablarga muvofiq emas deb topilsa ichki ishlar organining bu haqdagi xulosasiga asosan murojaat FHDYO organi tomonidan tegishli tartibda rad etiladi.

O‘zaro qonuniy nikohda turgan er yoki xotindan birining familiyasi o‘zgartirilishi ikkinisining ham familiyaisi o‘zgarishiga sabab bo‘lmaydi. Agar ota-onalardan har ikkinisining familiyasi o‘zgargan taqdirda ularning 16 yoshgacha bo‘lgan bolalarining familiyalari ham o‘zgarishiga sabab bo‘ladi. Otaning ismini o‘zgartirilishi voyaga yetmagan bolalarining ota ismi o‘zgarishiga olib keladi. Voyaga yetgan bolalarining ota ismi faqat ularning arizalariga ko‘ra o‘zgartiriladi.

Gavhar QOSIMOVA,

Boysun tuman adliya bo‘limi Davlat xizmatlari markazi davlat ro‘yxatdan o‘tkazish va ruxsat beruvchi hujjatlarni rasmiylashtirish xizmatlarini ko‘rsatish bo‘limi bosh mutaxassisi.

(Боши 1 -бетда)

Биринчи навбатда туман ҳокимлиги, маҳалла ва секторлар раҳбарлари ҳамкорлигида аҳоли ва тadbirkorлик субъектларига қайта тикланувчи энергия манбалари, шу жумладан, қуёш панелларидан фойдаланишининг аҳамияти, қўлайлиги ва иқтисодий манфаатлари, тежамкорлиги хусусида кенг профилактик тушунтиришлар олиб борилиб, тегишли маълумотлар etkazилди. Натижада бугунги кунга келиб туманимиз миқёсида 81 та турли қувватдаги қуёш панеллари ўрнатилиб, қўшимча арзон ва зарарсиз электр энергияси ишлаб чиқарилмоқда. Уларнинг умумий қуввати 780 КВт. соат бўлиб, истеъмолдаги электр энергиясининг 20 фоизини ташкил этади. Мавжуд панелларнинг 48 таси юридик ва 33 таси жисмоний шахслар томонидан ўрнатилди.

Жумладан, Агробанк Бойсун туман бўлими, туман тиббиёт, мактабча ва мактаб таълими бўлими, “Ўзбекгеология қидирув” бўлими, “Нарзи қушбеги”, “Бойсун ифори” хусусий фирмалари “ERIEL” компаниялари биринчилардан бўлиб “Яшил энергия” дастури лойиҳасига қўшилдилар. Айни пайтда “ERIEL” компанияси ҳамда “Нарзи қушбеги” хусусий корхонаси туманимиздаги энг йирик “Яшил энергия” ишлаб чиқарувчилари ҳисобланади.

Таъкидлаш жоизки, тadbirkorлик субъектлари ва жисмоний шахсларга ишлаб чиқарилаётган “Яшил энергия”ларининг ўз истеъмолларидан ортиқча қисmini сотиш имконияти ҳам берилган бўлиб, бу Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 14 июндаги “Жисмоний шахслар ва тadbirkorлик субъектлари тоmindan қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқарилган электр энергиясининг эҳтиёждан ортиқча қисmini сотиш тартибини белгилаш тўғрисида”ги 247-сонли Қарори билан ҳуқуқий асосланган. Демак, тadbirkor ёки жисмоний шахс қуёш панеллари ўрнатиб нафақат арзон ва экологик тоза яшил энергия ишлаб чиқаради балки уни сотиб, қўшимча даромад олиш имкониятига ҳам эга бўлади.

Қуёш панеллари ўрнатган юридик ва жисмоний шахсларни молявий қўллаб-қувватлаш мақсадида уларга банк, молия

муассасалари томонидан кредитлар ажратиш, шу жумладан, қуёш сув иситиш қурилмаларини ўрнатганлиги учун компенсациялар тўлаш тартиби ҳам жорий қилинганлигини эслатиб қўймоқчимиз. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 9 сентябрдаги ПФ-200-сон Фармонининг 2-иловасига мувофиқ, сув иситиш учун кунлик 4 квт/соат энергия ишлаб чиқарувчи қайта тикланувчи энергия манбаси қурилмаси (сув иситиш ҳажми 100 литр) учун БХМнинг 5 баробари, кунлик 8 квт/соат энергия ишлаб чиқарувчи қайта тикланувчи энергия манбалари қурилмаси (сув иситиш ҳажми 200 литр) учун БХМнинг 7 баравари миқдорда компенсация берилиши белгиланган.

Ўзбекистон Марказий Осиё давлатлари орасида электр энергияга бўлган талаб энг кўп ўсиб бораётган ва қайта тикланмайдиган энергия манбалари (асосан иссиқлик ва

ҚУЁШ ПАНЕЛЛАРИ АРЗОН, ҚУЛАЙ ВА ТЕЖАМКОР ЭЛЕКТР МАНБАИ

гидроэлектрстациялар) жуда кам бўлган давлатлар қаторида тургани боис, бундан кейин аҳоли эҳтиёжини тўлақонли қондиришининг ягона йўли қайта тикланадиган “Яшил энергия”га иложи борича тезроқ ўтиш, уни умумистеъмолдаги энергиянинг асосий улушига айлантиришга эришиш керак бўлади. Қайта тикланадиган электр манбалари ичида, айниқса, аҳоли учун энг қулай ва тезда натижа берадигани бу – қуёш панеллари бўлгани учун ҳам энг аввало жисмоний шахслар (аҳоли) ва тadbirkorлик субъектлари қуёш панелларидан фойдаланишни қанчалик тез қабул қилсалар, эртанги тараққиётимиз ҳам, аҳоли фаровонлигига эришиш ҳам шунчалик тезлашадди. Чунки “Яшил энергия” лойиҳасига қўшилган хар бир фуқаро, хар бир тadbirkorнинг улуши, пировард натижада мамлакатимиз “Яшил энергетика” мустақиллигини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Унутманг, сизнинг ишлаб чиқарадиган хар бир киловатт соат яшил энергиянгиз, мамлакатимизнинг миллионлаб тонна углеводород захираларини тежаш, йилдан-йил ифлосланаётган атмосферамизга чиқаётган зарарли газларнинг кескин қаймайиши деганидир.

Юсуф АЛИЕВ,

Бойсун туман электр тармоқлари корхонаси бошлиғи.

туманидаги яна бир фуқаро Х.И. 19,4 млн. Сариеё тумани “Шоҳзахон” маҳалласида яшовчи фуқаро М.Н. 4,5 млн. сўм маблағни ўзи танимаган, кўрмаган фирибгарларнинг пластик картасига ўтказиб, алданиб қолганлар.

Ҳозирда ушбу ҳолатлар юзасидан тегишли тартибда жиноят ишлари қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Юқорида тилга олинган ҳолатлар, ҳақиқатдан ҳам кибержиноятчилик тобора хавфли тус олаётгани ва уларнинг тўрига содда ва осон алданиб қолишга мойил фуқаролар тушаётганлигини кўрсатади. Шунинг учун ҳам энг аввало фуқароларнинг ўзлари хушёр бўлишлари, ижтимоий тармоқлар, бегона рақамлар орқали ваъда қилинаётган хар қандай молиявий таклифлар, текин ютуғ ва “эхсон”ларга ишонмасликка ҳаракат қилишлари мақсадга мувофиқ. Зеро, кибержиноятчилик ҳаётимизга кириб келганига кўп вақт бўлмаган бўлса-да, унинг хавфи ва оқибатлари аллақачон жиддий тус олганлигини унутмаслик лозим.

Алишер БОБОМУРОДОВ,

Сурхондарё вилоят прокурорининг жамоатчилик билан алоқалар ва ҳуқуқий ахборот бўйича катта ёрдамчиси.

М.ҲАЙИТОВ,

Бойсун туман прокурори.

ORTIQCHA FOYDALANILGAN GAZ VA ELEKTR ENERGIYA UCHUN KOMPENSATSIYA

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 16-apreldagi “Yoqilg‘i-energetika sohasida bozor mexanizmlarini joriy etishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 204-sonli qaroriga ko‘ra “Ijtimoiy himoya yagona reestri” axborot tizimi orqali kam ta‘minlangan oilalar, bolalar nafaqasi va moddiy yordam oluvchi hamda yagona reestrga kiritilgan, “Mahalla yettilligi” xulosasi asosida aniqlanadigan qo‘shimcha ehtiyojmand oilalar toifasidagi iste‘molchilar uchun yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan qo‘shimcha xarajatlarni qoplash bo‘yicha vaqtincha kompensatsiya joriy etish va mazkur ehtiyojmand oilalar uchun isitish mavsumida (noyabr-fevral oylarida) elektr energiyasi va tabiiy gaz bo‘yicha quyidagi miqdordagi iste‘mol uchun bazaviy me‘yor doirasidagi hamda ba‘zaviy

me‘yordan oshgan narxlar o‘rtasidagi farq kompensatsiya qilib berilishi belgilangan. Jumladan, tabiiy gaz uchun oyiga ba‘zaviy me‘yordan ortiq foydalanilgan 250 kub metrgacha hamda elektr energiyasi uchun oyiga ba‘zaviy me‘yordan ortiq foydalanilgan 150 killovatt soat uchun kompensatsiya to‘lab beriladi.

Qarorda belgilangan toifaga kiruvchi fuqarolarda ular uchun elektr energiyasi va gazdan foydalanishi ba‘zaviy me‘yordan ortiq ishlatilganlik holati bo‘yicha har qanday tushunmovchiliklar bo‘yicha o‘zlari yashab turgan mahalla fuqarolar yig‘ini mutasaddilariga yoki tuman elektr tarmoqlari va gaz taminoti idoralariga murojaat qilishlari mumkin.

I.SAFAROV,

tuman adliya bo‘limi YAXKM bosh yuristkonsulti.

“TASDIQLADIGAN” Boysun tuman hokimi, 3-sektor rahbari v.a.b Ю.Н.ЖАВЛАНИ		“ҚОНУНЧИ” Халқароликлик қадри Ю.Н.ЖАВЛАНИ
2025 йил 03 январь		2025 йил 03 январь
Boysun tuman sektor rahbarlarining 2025 йилнинг 03 январь кундан 31 март кунига қалар фуқароларни оммавий сайёр қабул қилиш ЖАДВАЛИ		
Сайёр қабул ўтказилиш санаси ва вақти	Сайёр қабул ўтказиладиган мақала номи	Қабул ўтказиладиган жой
I. Tuman xokimi v.b Ю.Н.ЖАВЛАНИ		
08.01.2025 й, soat 11:00	ГАЗ МҲФИ	1-сонли касб-хунар мактабид
15.01.2025 й, soat 11:00	Никобод МФИ	22-сонли мактаб биносида
22.01.2025 й, soat 11:00	Даштиғиоз МФИ	49-сонли мактаб биносида
19.03.2025 й, soat 11:00	Даштиғиоз МФИ	49-сонли мактаб биносида
05.02.2025 й, soat 11:00	Дубоа МФИ	28-сонли мактаб биносида
12.02.2025 й, soat 11:00	Хўжаанд МФИ	18-сонли мактаб биносида
19.02.2025 й, soat 11:00	Урмончи МФИ	50-сонли мактаб биносида
26.02.2025 й, soat 11:00	Дехиобод МФИ	19-сонли мактаб биносида
05.03.2025 й, soat 11:00	ГАЗ МФИ	1-сонли касб-хунар мактабид
12.02.2025 й, soat 11:00	Никобод МФИ	22-сонли мактаб биносида
19.03.2025 й, soat 11:00	Даштиғиоз МФИ	49-сонли мактаб биносида
26.03.2025 й, soat 11:00	Пулхоник МФИ	28-сонли мактаб биносида
II. Tuman prokurori v.b Н.П.Авалов		
09.01.2025 й, soat 15:00	Бибишарин МФИ	Бибишарин МФИ биносида
16.01.2025 й, soat 15:00	Пасуҳи МФИ	Пасуҳи МФИ биносида
23.01.2025 й, soat 15:00	Ширинбод МФИ	Ширинбод МФИ биносида
30.01.2025 й, soat 15:00	Богитобод МФИ	Богитобод МФИ биносида
06.02.2025 й, soat 15:00	Сарниёс МФИ	Сарниёс МФИ биносида
13.02.2025 й, soat 15:00	Авалод МФИ	Авалод МФИ биносида
20.02.2025 й, soat 15:00	Богитобод МФИ	Богитобод МФИ биносида
27.02.2025 й, soat 15:00	Кобрун МФИ	Кобрун МФИ биносида
06.03.2025 й, soat 15:00	Туза МФИ	Туза МФИ биносида
13.03.2025 й, soat 15:00	Кучук МФИ	Кучук МФИ биносида
18.03.2025 й, soat 15:00	Бибишарин МФИ	Бибишарин МФИ биносида
27.03.2025 й, soat 15:00	Пасуҳи МФИ	Пасуҳи МФИ биносида
III. Tuman IIB boshligi v.b Ш.Б.Джалолов		
08.01.2025 й, soat 14:30	Чилонзор МФИ	45-сонли мактаб биносида
15.01.2025 й, soat 14:30	Хўжабулғон МФИ	36-сонли мактаб биносида

22.01.2025 й, soat 14:30	Ширинбўлғон МФИ	16-сонли мактаб биносида
29.01.2025 й, soat 14:30	Дарбанд МФИ	54-сонли мактаб биносида
05.02.2025 й, soat 14:30	Темур дарвеза МФИ	9-сонли мактаб биносида
12.02.2025 й, soat 14:30	Дуқаником МФИ	26-сонли мактаб биносида
19.02.2025 й, soat 14:30	Урта Маъай МФИ	62-сонли мактаб биносида
27.02.2025 й, soat 14:30	Юкори Маъай МФИ	Юкори Маъай МФИ биносида
06.03.2025 й, soat 14:30	Кизилнар МФИ	24-сонли мактаб биносида
13.03.2025 й, soat 14:30	Мунчок МФИ	37-сонли мактаб биносида
20.03.2025 й, soat 14:30	Сайрб МФИ	41-сонли мактаб биносида
27.03.2025 й, soat 14:30	Тиллокамар МФИ	Тиллокамар МФИ биносида
IV. Tuman SI boshligining birinchi ўринбосари А.Н.Мамаданов		
07.01.2025 й, soat 10:00	Косиблар МФИ	Косиблар МФИ биносида
14.01.2025 й, soat 10:00	Пойтабощи МФИ	Пойтабощи МФИ биносида
21.01.2025 й, soat 10:00	Арик усти МФИ биносида	Арик усти МФИ биносида
28.01.2025 й, soat 10:00	Тоғчи МФИ	Тоғчи МФИ биносида
05.02.2025 й, soat 10:00	Шурой МФИ	Шурой МФИ биносида
12.02.2025 й, soat 10:00	Тубоор МФИ	Тубоор МФИ биносида
19.02.2025 й, soat 10:00	Чоринор МФИ	Чоринор МФИ биносида
26.02.2025 й, soat 10:00	Мустанқиллик МФИ	Мустанқиллик МФИ биносида
04.03.2025 й, soat 10:00	Оби МФИ	Оби МФИ биносида
11.03.2025 й, soat 10:00	Косиблар МФИ	Косиблар МФИ биносида
18.03.2025 й, soat 10:00	Пойтабощи МФИ	Пойтабощи МФИ биносида
25.03.2025 й, soat 10:00	Арик усти МФИ	Арик усти МФИ биносида
Tuman prokurori, 2-сектор раҳбари v.b: Н.П.Авалов		
Tuman IIB boshligi, 3-сектор раҳбари v.b: Ш.Б.Джалолов		
Tuman SI boshligining birinchi ўринбосари: А.Н.Мамаданов		

ЭСЛАТМА

2025 йилнинг биринчи чораги давомида секторлар раҳбарларининг оммавий сайёр қабулларига мурожаат билан киришни хоҳловчи фуқаролар бу ҳақда ўзлари яшаб турган маҳалла фуқаролар йигинлари ёки секторлар штабига мурожаат қилишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг

2024 йил 21 ноябрдаги

“Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига рақамли далиллар билан ишлаш тизимини такомиллаштиришга қаратилган ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун билан

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига, Фуқаролик процессуал кодексига, Иқтисодий процессуал кодексига, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ва Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодексига рақамли далиллар

тушунчасини, рақамли далилларни тўлаш, тақдим этиш, мустаҳкамлаш, қўздан кечириш, текшириш ва баҳолаш, уларни сақлаш, қайтариш ҳамда йўқ қилиш тартибини белгилوовчи қўшимча ва ўзгариштирилар киритилди. Бундан ташқари, “Нотариат тўғрисида”ги, “Ҳақамали судлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуналирида рақамли далилларни гувоҳлаштириш ва уларни текшириш тартиби назарда тутилди.

Мазкур қонунга кўра, электрон маълумотлар электрон қурилмалардан ва ахборот тизимларидан, шунингдек, ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда яратиладиган, ишлов бериладиган ҳамда сақланадиган маълумотлар ҳисобланади.

Ишда иштирок этувчи тарафлар, гувоҳлар ва бошқа шахслар электрон маълумотларни ушбу маълумотларнинг қўчирма нусхасини электрон жисмдан электрон маълумотлар мавжуд бўлган бошқа электрон жисмга олиш орқали тақдим этишга ҳақли. Суд тақдим этилган электрон маълумотларни мутахассис иштирокида қабул қилиб олади ҳамда электрон

СУДЛАРДА РАҚАМЛИ ДАЛИЛЛАР БИЛАН ИШЛАШ ТИЗИМИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛМОҚДА

маълумотлар мавжуд бўлган бирламчи электрон жисmini қўздан кечиради. Иш учун аҳамиятга эга бўлмаган электрон маълумотлар мавжуд бўлган электрон жисмлар эгаларига дарҳол қ

(Боши 3-бетда)

ИМОМ ТЕРМИЗИЙ-ҲАДИС ИЛМИНИНГ БУЮК АЛЛОМАСИ

Ушбу китоб кимнинг уй-ида бўлар экан, гўё унинг уйида пайғамбар гапириб тургандек бўлур...

Таъкидлаш жоизки, “Жомий ат-Термизий” мусаннифи унга ҳадисшунослик қоидалари киритилгани билан бошқа жомийлардан ажралиб туради. Ушбу қоидалар кўп меҳнат ва дид билан ишлангандир.

Шунингдек, “Ал-Жомий”нинг бошқа ҳадис китобларидан ажратиб турадиган имтиёз ва хусусиятлари ҳам бўлиб, жумладан унда ҳадиснинг ҳолатига қараб унинг даражаси саҳиҳ, ҳасан, ғариб ёки заиф эканига қайд этилади. Масалан, муаллиф

ҳадисни келтиргач: “У ҳасан ва саҳиҳ ёки ҳасан, саҳиҳ ва ғариб” деса, баъзида: “У ғариб ҳадис, фалончининг гапи” дейди. Бунинг маъноси нисбатда ғариб деганидир. Агар ҳадисга бошқа ривоятлар қўшилса “У ғарибдир” дейилмайди. Агар бошқа йўл билан айтилмаган бўлса у ғарибдир, унга шу йўлдан бошқа йўл кўрмади” дейди. Ҳадисда бир иллат бўлса, “Жомий” ўша иллатни баён қилади. Масалан, бундай ҳолатда: “Бу ҳадис мурсалдир, чунки фалончи тобиъинларидан ва у Набий саллалоҳи алайҳис васалламдан бевосита ривоят қилмаган ёки риво-

ят қилмаганига сабаб У билан учрашмагандир” дейди. Буюк ватандошимиз Имом Тер-

мизий ҳақида замондош олимлар ҳам, бугунги аҳли илмлар ҳам ўз фикрлари ва ривоятларни қолдир-

ганларки, бу фикрлар ҳам алло-ҳнинг ижоди ва шахсини ўрга-ниш, билишда муҳим манба са-налади. Жумладан, Абу Яъло ал-Халил ибн Абдуллоҳ ўзининг “Улум ал-ҳадис” китобида “Му-ҳаммад ибн Исо ибн Савра ибн Шаддодни ҳофиза Куръон эканига уламолар иттифоқ қилишган. Абу Махмуд ва улуғлар ундан ривоят қилган. У амонатдорлик, имомлик ҳамда олимлик билан машхурдир” дея таърифлаган бўлса, ибн ал-Имод ал-Ҳанбалий “ У тенгдошларидан ўзиб кетган, ёдлаш ва пишиқ билишда ҳужжат эди”, дея унинг бетакрор хотира қобилятига ишора қилган. Шунингдек, ибн Наср,

Имом Заҳабий, Имом Саъмоний каби ўз даврининг илгор уламо-лари ҳам Имом Термизий зако-сига тан беришган.

Аллома ватандошимиз, саҳиҳ ҳадислар илмининг пири Имом Термизий илм ва амалга тўла ҳаётини ўтаб бўлгач ҳижрий са-нанинг ражаб ойида 279/892 йи-лда ўзи туғилиб ўсган Буг қишло-ғида вафот этган.

Буюк ҳадисшунос олим умри-нинг поёнида кўриш неъматидан махрум бўлганди.

Аббосхон АБДУЛЛАЕВ,
Имом Термизий халқаро ил-
мий-тадқиқот маркази илмий
ҳодими.

БОШРАБОТДАГИ ЮКСАЛИШЛАР

Унда маҳалла аёлларининг ҳам улуши бор

Бошработ маҳалласи кейинги йилларда туманимизда ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан бошқа ҳудудларга нисбатан тез ривожланаётган маҳаллалардан бири.

Бундан 30-35 йил муқаддам 50-60 ҳўжалик истиқомат қилган, марказида собиқ давлат ҳўжалиғига қарашли ярим асрлик эски идора бинолари, ҳаминқадар ахволдаги мактаб биносидан бошқа назарга тушуллик бино-иншоот бўлмаган кичик бир қишлоқ бугунга келиб ҳам бўйига ҳам энига кенгайиб, замонавий йирик аҳоли масканига айланди. Айниқса, мустакиллик йилларида барпо этилган Тошгузар-Бойсун-Қўмқўрғон темир йўлининг марказий бекатларидан бири – Бойсуннинг асосий темир йўл дарвозаси худди шу маҳалла этағида барпо этилган ва темир йўл хизмати нуқталари пайдо бўлиши тўғайли ҳудудда қўшимча иш ўринлари яратила бошлади. Шунга мос равишда маҳалла янги-дан кўчиб келган оиалар, қишлоқ ҳўжалигининг турли йўна-лишларида фаолият бошлаган тадбиркору фермерлар ҳисо-бидан янада гавжумланди. Аҳолига хизмат кўрсатувчи нуқталар, турли инфратузилмалар шаклланди.

Хуллас, бугун минг йиллик тарихнинг гувоҳи бўлган Ра-бот беш-ун йил оралғида кўрмаганлар назарида ҳавас қилгудек, таниб бўлмас даражадаги обод қишлоқ тусини олди. Собиқ шўролар даврида бир метр кўчаси ҳатто шағал кўрмаган қишлоқ ички кўчаларидан тортиб, маҳаллага олиб боровчи асосий бош кўча реконструкция қилиниб, асфальтланди. Маҳалла хонадон-лари ва томорқалар ҳамда фермер ҳўжа-ликлари ва тадбиркорларга қарашли ер-ларни оби-ҳаёт билан таъминловчи ханга-ронсойдан тортилган асосий ариқ қайтадан буёнё этилиб, бетонланди. Ичимлик суви таъминоти яхшиланди. Бугун ушбу маҳалла ҳудудидан томорқа оламан, деҳқон ёки фер-мер ҳўжалиғи барпо этиш учун кулай шаро-итдаги ер оламан деган талабгорларнинг ҳам саноғи йўқ, Чунки Работда тадбиркор-лик қиламан деганлар учун ҳар ҳолда туман-нинг бошқа ҳудудларига нисбатан имкони-ятлар яхшироқ...

Бошработ маҳалласи ва унинг маркази - тарихий Работ қишлоғи кўз ўнгимизда ҳар жиҳатдан юксалаётган экан, мана шу юк-

лар учун айни муддао.

- Утган 2024 йил давомида 28 нафар банд бўлмаган хотин-қизларимизга иссиқхона, чорвачилик, асаларичилик йўна-лишида ўз бизнесларини йўлга қўйиш учун 480 миллион сўм кредит ажратдик, - дейди бизга ҳамкорлик қилган маҳалла аёлларининг сарқори Мавлуда Қурбонова. - Айни пайтда 220 нафар хотин-қизлар уй шароитида ўзини-ўзи банд қилиб, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланадилар. Яна бир тад-биркор аёлимиз, моҳир тикувчи Мавлуда Йўлдошева эса тикувчилик цехи ташкил этиб, 8 нафар ишсиз аёлларни иш билан таъминлаган. 256 нафар аёллар мавсумий пиллаци-ликда банд қилинган.

Мавлуда опанинг айтганларича бор. Ҳозир ўз томорқа-ларида турли хил резаворлар ва кўкатлар, цитрус мевала-ри етиштиришни йўлга қўйиш бошқа маҳаллалар қаторида Бошработда ҳам оддий ҳолга айлангани бу ишлар ҳатто хотин-қизлар томонидан йўлга қўйилганидан кўп ҳам ажаб-ланмадик. Аммо туманимизда биринчилардан бўлиб иссиқ-хона шароитида банан, ҳатто папая етиштиришни бошра-ботлик аёллар бошлаб берганларини эшитиш, ҳар ҳолда биз учун қутлималар ангилик бўлди. Дарҳақиқат, Ҳолида опа Хайитова хонадонида қаҳратон қишда олис тропик мамла-катлар меваси саналган папая ва банан даракхларининг шигил ҳосилни кўрганлар борки Ҳолида опа ва у кишининг оила-аъзоларининг удабуронлиғига тасанно айтмасдан

салишлар, ижтимоий-иқтисодий ўсишлар, аҳоли фаровон-лигини таъминлаш йўлида амалга оширилаётган эзгу иш-ларда маҳалла аҳолисининг тенг яримини ташкил этувчи хотин-қизларнинг ҳиссаси ҳам борлигини унутмаслик ке-рак, албатта. Зеро, маҳалла ҳудудида бўлаётган ҳар қандай ижобий ўзгаришлар, янгиликларда работлик меҳнатсевар аёллари кўларининг изини кўриш, ҳис этиши мумкин.

Бугун маҳаллада 1417 та оилада истиқомат қилаётган 5280 нафар аҳолининг 2535 нафарини хотин-қизлар ташкил этади. Маҳалла хотин-қизлар фаоли Мавлуда Қурбонова-нинг таъкидлашича, улар Президентимиз ҳамда ҳукумати-миз томонидан амалга оширилаётган хотин-қизлар сиёса-тига оид имкониятлардан фойдаланишлари ва шунинг ба-рорбариди жамиятнинг фаол қатламига айланишлари учун “Маҳалла еттилиғи” томонидан барча имкониятлар яратил-моқда. Тўғрида, хотин-қизлар уйда камалиб, фақат турмуш ўртоғи ёки оиладаги бошқа эркекларнинг қўлига қараб ту-радиган вақтлар ўтган бўлса. Албатта, оила бошлиғи оила таъминоти, фарзандлар тақдири ва эртаси учун елиб-ю-ришга масъул. Аммо бугунги аёлларнинг ҳам фаол бўли-ши, оила таъминларидан бўш пайтларида тадбиркорлик қилиш, ҳеч бўлмаганда уй шароитида оила бюджетига ҳисса қўшишга аргзулук иш билан банд бўлиш имкониятлари йўқ эмас. Демак, мавжуд имкониятлардан самарали фойдала-ниш, давлатимиз томонидан бу борада яратилган имтиёз-лар асосида ўзларини синаб кўриш билан ҳеч нарса йўқо-тилмайди. Айниқса, бундай имтиёзлар кенгроқ берилаётган кам таъминланган, ижтимоий аҳолига оғир ва яққа-ёлғиз аёл-

иложи йўқ, Элнора Тўраева хонадонида таш-кил этилган иссиқхонада етиштирилган лимон меваси ва кўчатларидан келаётган даромад ҳам рўзгорга анчагина даромад келтиряпти.

Маҳалла хотин-қизлар фаоли Мавлуда опа Қурбонова бу вазифада анча йиллардан буён узлуксиз ишлаб келаётганлари боис маҳал-ладаги ҳар бир хотин-қиз ҳақида аниқ маълум-отларга эғалиғи ва уларни шарҳлаш, таҳ-лил қилишга ҳам уста эканлари эътиборимиз-ни тортади. У кишининг аниқ таҳлилларига кўра йил давомида 47 нафар аёллар мактаб, боғча ва бошқа турли муассасаларда ишга жойлаштирилган. 32 нафар хотин-қизлар эса касб-хунарга ўргатилиб, 22 нафари субсидия асосида тикув машинкалари билан таъмин-ланган. Яна 48 нафар эҳтиёжманд хотин-қиз-ларнинг оиласи бир дондан суюлтирилган газ баллонлари билан таъминланиб, 52 нафари-нинг ҳолидан хабар олинган. “Аёллар дафтари”га киритил-ган 140 нафар аёлларнинг 51 нафарига БХМнинг 2 бароба-ри миқдориди бир марталик, 3 нафарига “Саховат ва кўмак” жамғармаси томонидан 4 млн. сўмлик моддий ёрдам ажра-тилди. Шунингдек, Хосият Бобоназарова, Гулсоат Бобона-зарова, Ойқиз Исмоловаларга 4 млн. сўмдан 5 млн. сўмга-ча ҳомийлик маблағлари берилган.

Маҳаллада ёшлар ва ёш оиалар билан ишлаш, оилавий ажримларнинг олдини олишга қаратилган ишлар, мунтазам ўтказиб келинаётган маънавий-маърифий тадбирлар боис ҳудудда ёшлар ўртасида жиноятчилик ҳолатлари кескин ка-майиб, ажрим ёқасига келиб қолган учта оила суд ҳараёни-дан қайтарилган.

Бошработ маҳалласида маҳалла “еттилиғи”, фаоллар ва кенг жамоатчилик ҳамкорлиғи ўлароқ маҳалла хотин-қизла-рининг турмуш тарзларини юксалтириш, маҳалла ободлиғи ва оиалар фаровонлигини таъминлашда уларнинг ролини оширишга қаратилган тизимли ишлар, айтиш лозимки, хо-зирданок ўз самарасини бермоқда. Пировардида работлик аёллар ҳам ҳар соҳада, ҳис гувоҳ бўлганимиздек, ўзлари-нинг нима-ларга қодир эканликларини кўрсатишга интиляп-тилар. Маскур ёзганларимиз баҳонасида кўрган-билганла-римиз эса ўша интилишлар, саъй-ҳаракатларнинг бир қисми ҳақида ҳолос...

Сарвиноз ПАРМОНОВА.

Мутлола

Эшбой Ҳасанов мутахассисли-ги бўйича, аслида дефектолог. Асосан нутқидида туғма нуқсонла-ри мавжуд бўлган болалар билан ишловчи бу касб эгалари бугунги кунда бизда нисбатан камлиғи учунми, улар ҳақида ҳамма ҳам тасаввурга эга эмас. Эшбой Ҳаса-новдек профессионал дефекто-лаларининг ҳаётда камдан-кам уч-рашига эса ушбу касбнинг гоятда оғирлиғи ва ҳамма ҳам эплаб кета олмаслигидан бўлса керак.

Эшбой ака ўз умрининг деярли қирқ йилини мана шундай машаққат-ли вазифага бағшида этганлардан. 1981 йилда Низомий номидаги Тош-кент Давлат педагогика институтини имтиёзли диплом билан тамомлаган қаҳрамонимиз 2016 йилгача Шўрчи туманидаги ақли заиф болалар мах-сус интернатида психолог, дирек-тор ўринбосари ва директор вази-фасида фаолият кўрсатиб, юзлаб ноғи-рон болаларни соғлом ҳаётга қайта-риш, соғлом тенгдошлари каби ўқиб, билим олишлари, жамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзолари бўлишлари йўлида фидойилик қилди.

Аммо гап ҳозир Эшбой аканинг асл касбу-корлари ҳақида эмас.

Уч-тўрт йил муқаддам раҳматлик Исроил Шомиров билан бўлган ижо-дий гурунгда ҳамқишлоғи Эшбой Ҳасан ҳақида мен билмаган қизиқ гапларни айтиб қолди. Унинг энди-гина босмадан чиққан “Кўнгилдан кўчган каломлар” номли китобчаси, касбу-кори, ижоди ҳақида Исроилдан эшитганим сайин яқин атрофимда Эшбой Ҳасандек ижодкор инсон жим-гина ёзиб, яхши рисоалар чикараёт-гани ва мен бундан нега беҳабар эканлигимдан, рости бир оз хижолат бўлгандим, ўшанда.

Ижодга, шеърятга хиёнатни бил-маган, ҳар қандай “палағда” нарса-

гулик дея бемалол айтишимиз мум-кин.

Эшбой Ҳасаннинг биринчи кито-биди малум бир қисмини эғаллаган ушбу мавзу муаллифнинг навбатда-ги – “Утовдан ўрлаган ўланлар” тўпламини деярли тўлиқ қамраб ола-ди. Бу, муаллиф кейинги йилларда ижодга чиндан бел боғлагани, ала-л-хусус халқимиз, жумладан Сурхон воҳаси қадим халқ ижодиёти тари-хини янада чуқурроқ ўрганиш, татқиқ этишга том маънода киришганилигидан дарак беради. Унинг ўзи китоб сўзбошисида бу ҳақда шундай дей-ди: “Мен Сурхон воҳамиздаги кўнги-рот, жуз, дўрмон, уруғлари лаҳжаси, шевасида ўзим эшитган сўз, ибора ва ҳикматларни билганимча тўплаб борялман. Афсу-ски, ҳар икки гап-нинг бирида мақол кўшиб сўзловчи кайинов моомола-римиз, тағдор-тағ-дор ота гаплари бил-лан олди-қонди давраларни”музла-тиб”, тарбиялаб кўювчи билгир, ҳозиржавоб бобо-ларимизнинг кўпчилиғи ўтиб кетиш-ди. Уларнинг тилларида яшаб кел-ган тил бойликларимизнинг ҳам салмоклигина қисми ўзлари билан кетди. Лекин ишончим комилки, хай-рли ишларга уринишнинг ҳеч қачон кечи бўлмайди. Бу чексиз денгиз-дан томчилаб йиғсак ҳам, кўп нар-са тўппай оламиз. Мен отамиз, она-миз, моможонимиз Ҳадича биби ҳамда элимиз орасидаги кўпни бил-ганлардан эшитганларимнинг бир қисмини қозоғга туширдим...”

Китобга киритилган “Отамдан эшитганларим”, “Сурхонча сўз ва

ли б ,
ғолиб
бир на-
ф а р
ўқувчи
домла-
ни н г
шахсий
жа м ф
армаси
ҳисо-
бидан
моддий
раббат-
ланти-

СЎЗ ХАЗИНАСИДАН ТОПИЛГАН БИТИКЛАР

ни таърифлашдан доим тийилиб кел-ган элнинг таниқли шоиридан эшит-ганларим таъсириданми, мен билма-ган Эшбой Ҳасаннинг ўша китобчаси билан танишиб чикдим. Тўрттиклар, халқона оҳангдаги шеърлар, қатра-лар, халқ мақоллари ва маталлар, замона муаммолари талқин этилган киноя ва юморга бой интермедиялар ўрин олган китоб содда ва равон тил-да ёзилгани учунми, ҳақиқатан ҳам китобхонни ўзига тортадиган дара-жада эди. Айниқса, шахсан менинг диққатимни тортгани муаллифнинг халқ ижодиётидан, ўзбек уруғлари-нинг тарихи, уларнинг қадим оғзаки ижодиётидан яхши хабардор эканли-ғи бўлди. Жумладан, унинг “Отамдан эшитган ҳикматларим” ҳикматлар гудастасида бугунги кунда деярли унутилган, фақат айрим уруғ-аймоқ-лар, олис қишлоқ-овулар ўтроқ хал-қларининг маҳаллий сўзлашув ше-валаридагина сақланиб қолган жа-воҳиротлар, мақол ва маталлар, ҳик-матлар жамланган: “Утовингни эрга-нагини (эшигини) қувшириб (ёпиб) юрсанг ҳам чехрангни очиб юр”, “Ти-рамоҳда жавратса, баҳорда қуврат-майди”, “Қозоним синди деб куюн-ма, синигида ҳам пишади”, “Душма-ним синди деб суюнома, синиги бил-хан ҳам икковлашади”, “Уғирликдан ҳам ўтирик (ёлғон) ёмон”, “Боланг-нинг йиртиғига куйма, қилиғига куй” каби мақоллар, аслида, бугунги кун-да ҳам ўзининг асл мазмун-моҳияти ва аҳамиятини йўқотмаган Муаллиф-нинг йиллар давомида олиб борил-ган изланишлари натижаси ўлароқ қайта оҳорланган ушбу мақол, ҳик-матлар халқимиз маънавий-маданий тарихи нақадар теранлигидан дарак ва улар бугунлиқда ҳам маънавий би-сотимиз дурдоналари бўлишга аруз-

иборалар”, “Ҳаётдан топган ҳикмат-ларим” мавзусидаги бўлимга кири-тилган топилмалар ҳамда “Кўнги-ротнинг зукко маликаси” эртағи, шубҳасиз бугунги ўқувчи учун Сур-хон воҳаси ўзбек уруғларининг қадим маънавияти, тили ва мадани-яти, лингвистикаси тадрижий риво-жининг ўзига хос томонлари ҳақида жуда қимматли маълумотлар бера-ди. Китоб билан танишиш бароба-рида сиз маллиф унутилган ва ҳозирда ҳам қисман истемолда бўлган минглаб сўз, ибора ва ҳик-матларни шунчаки қидириб топма-ган, балки уларни линвистик нуқтаи-назаридан чуқур таҳил ва тадқиқ этганлигини сезасиз. Масалан, му-аллиф томонидан жамлаб рисола-га киритилган мингга яқин сўз ва ибораларнинг асл маъносига ҳам қисқача шорх берилган бўлиб, бу бугунги китобхона қадим Сурхон ўзбеклари шева ва лаҳжасида мав-жуд бўлган ва базилари бугунда ҳам истемолда бўлган сўзлар ва ибо-ралар маъно-мазмунини англашга имкон беради. Рисолада “Ахмандас” (бегона), “Азбайништалаб” (арзима-сада ҳурматини жойига қўйиш), “Абак қилди” (пастга урди, хафа қилиб қўйди), “Биззи” (бурни оққан), “Бирамак” (етим кўзи), “Жерик” (бо-шқорнгу бўлмок), “Жайнамок” (пуф-лаганда чўғнинг яллиғланиши), “Дўбдилди” (дуч келди, учратди), “Забиди” (қовжираган), “Ийбан” (уд-далаш) каби унитилган ва бугунги ўқувчига таниш бўлмаган сўзлар ҳам мавжуд бўлиб, улар келгусида тил-шунос, адабиётшунос олимлар учун ўзига хос тадқиқот манбаи бўлиши мумкин.

Рисоладан ўрин олган тўрт юзга яқин халқ мақоллари ва муаллиф-

рилиб борилади. Бун-дан ташқари домла республика микёсида ўтказиладиган республика ва халқ-аро даражадаги конференция, илмий амалий анжуманларда ҳам фаол иш-тирок этиб, миллий кадрятлар, тил ва урф-одатлар мавзусига қаратил-ган марузалар билан чиқиш қилиб турадилар. У кишининг халқаро да-ражадаги кенг жамоатчилик фаоли-яти бир неча йилдан буён эътироф ва этиборга сазовор.

Умуман олганда Эшбой Ҳаса-нинг илмий, бадий ижоди, унинг узок йиллик заҳматли меҳнатлари эвазига йиғилган маънавий топил-малар халқимизнинг, жумладан Сурхон элнинг тил ва маданияти, этнографияси, урф-одатларини яна-да чуқурроқ ўрганиш учун ишончли манба эканлиғи билан ҳам эътироф-га молик. Қолаверса, муаллифнинг ўзи ҳам бу ҳақда рисолада қайд этар экан, унинг ишлари тилшунос олим-ларимиз бу мавзуда амалга оши-риш лозим бўлган ишлар олдида денгиздан бир томчи эканлиғига камтарона ишора қилади.

“Албатта, йиллар давомида ада-биётшунос, тилшунос ва этнограф олимларимиз бу соҳада кўплаб ил-мий татқиқотлар олиб боришган ва бу ишлар янада давом этаверади, - дейди муаллиф. – Бизнинг бу мўъжазгина рисоламиз бўлғуси кат-та ишларга кичкина улуш бўлишига арзиса меҳнатларимиз чарчоғи чиқ-қан, ҳурматли олим ва мутахассис-ларимизнинг қимматли фикр ҳамда мулоҳазалари эса бундан кейинги фаолиятимиз, ижодий ишларимизга ғайрат берган бўлар эди”

Иншааллоҳ, муаллифнинг ушбу яхши ниятларига биз ҳам ҳамроҳ-миз.

Даврон ОРИФ.

BOYSUN

BOSSH MUHARRIR
Davron OROPOV

NAVBAATCHI:
Nodira JO'RAGULOVA.

Internet materiallaridan foydalaniladi.

Gazeta 2012-yil 2-fevral viloyat Matbuot va axborot hududiy boshqarماسida 11-043-raqam bilan ro'yxatga olingan.
Indeks: 64622
Bahosi kelishilgan narxda.

ISSN 2181-7073

Hajmi - 2 bosma taboq.
Bichimi A-2
Chop etishga topshirish vaqti - 17⁰⁰
Topshirildi - 16⁰⁰
Adadi : 1700
Buyurtma №

Gazeta sifatiga bosmaxona mas'ul

tijorat materiali.

Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farq qilishi mumkin.
Qo'lyozmalar egasiga qaytarilmaydi, yozma javob berilmaydi.
"BOYSUN" gazetasi dastlabki materiallarni ko'chirib bosish muharririyat roziligi bilan amalga oshirilishi lozim.

Gazeta oyiga ikki marta o'zbek va tojik tillarida chop etiladi.

TAHRIRIYAT MANZILI:
190401, Boysun, Zartepa ko'chasi, 37-uy.
Telefonlar: 76-33-51-368, 99-733-06-59
e-mail: boysun@umail.uz

Gazeta "Boysun" tahririyati kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Gazeta "Surxon tongi"va "Zarya Surxana" gazetalarini bosmaxonasida chop etildi. Manzil:Termiz shahri Shukrona ko'chasi 19-A uy.